

Hálendisvegir, sjónræn áhrif og vegstaðall

Ragnar Frank Kristjánsson,
lektor við
Landbúnaðarháskóla Íslands
og Snævarr Guðmundsson,
landafræðinemi^R við H.Í.

Við setjum öll okkar spor í landið

Sauðfé gerir það, en okkar spor (vegir) eru sýnilegri og hverfa ekki auðveldlega.

Vegslóðar hafa verið kortlagðir

- * Landmælingar Íslands með aðstoð félagasamtaka s.s. 4*4 hafa kortlagt um 25.000 km af vegslóðum.
- * Markmið Umhverfissráðuneytisins er að fá heildarsýn á vegakerfið og koma í veg fyrir utanvega akstur.
- * Ekki hefur verið mótuð skýr stefna að hálfu hins opinbera um uppbyggingu útivistarvega á hálendinu.

Vegagerð til útivistar og upplifunar

- Við staðsetningu mannvirkja s.s. vegi er frumskilyrði að tekið sé tillit til landslags.
- Á nokkurum stöðum á hálendinu eru dæmi um slæma staðsetningu eða of "stóra" vegi, þar sem hvorki landslag eða upplifun ferðamannsins er tekin inn í hönnunarforsendur.
- Landslagsgreining er mikilvægt tæki til að skilja og skynja sérkenni svæðisins. Ein aðferðin er að gera sjónræna greiningu á aðstæðum, hvernig fyrirhugað mannvirki muni falla inn í umhverfið og reyna að gera sér grein fyrir upplifun ferðalangsins.

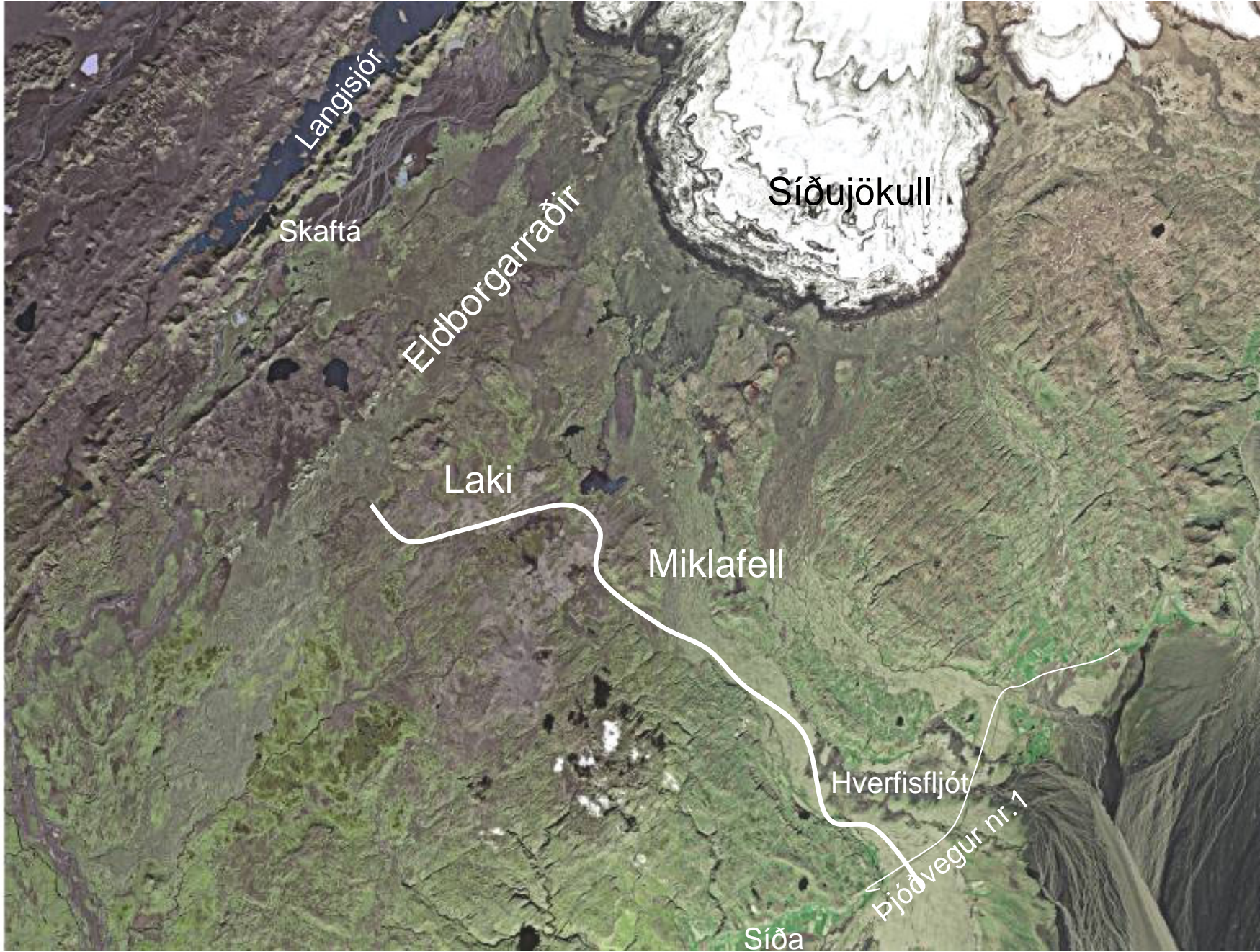
Rannsóknarsvæðið er austan við Laka í Skaftárhreppi.

Rannsóknarsvæði

- * Ákveðið var að vinna með landsvæði í Skaftárhrepp, austan við Laka. Þar er að finna fjölbreyttar landslagsgerðir sem eru dæmigerð fyrir önnur svæði á hálendinu.
- * Leitað var til heimamanna um samstarf. Stjórn Kirkjubæjarstofu hefur aðstoðað okkur með aðgang að stafrænum loftmyndum af öllu svæðinu.
- * Sveitastjórn Skaftárhrepps hefur áhuga að bæta aðgengi inn í þjóðgarðinn við Laka (Vatnajökulspjóðgarð).

Langisjör

Skaftá

Eldborgarraðir

Síðujökull

Laki

Miklafell

Hverfisfljót

Þjóðvegur nr. 1

Síða

Vegslóði í Eldhrauninu.
Séð að Lómagnúpi og
Öræfajökli

Séð til sjávar í
250 m.y.s.
Hraunið er í
stöllum.

Laki

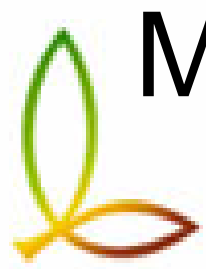

Dæmigerð vegagerð,
heflaður slóði

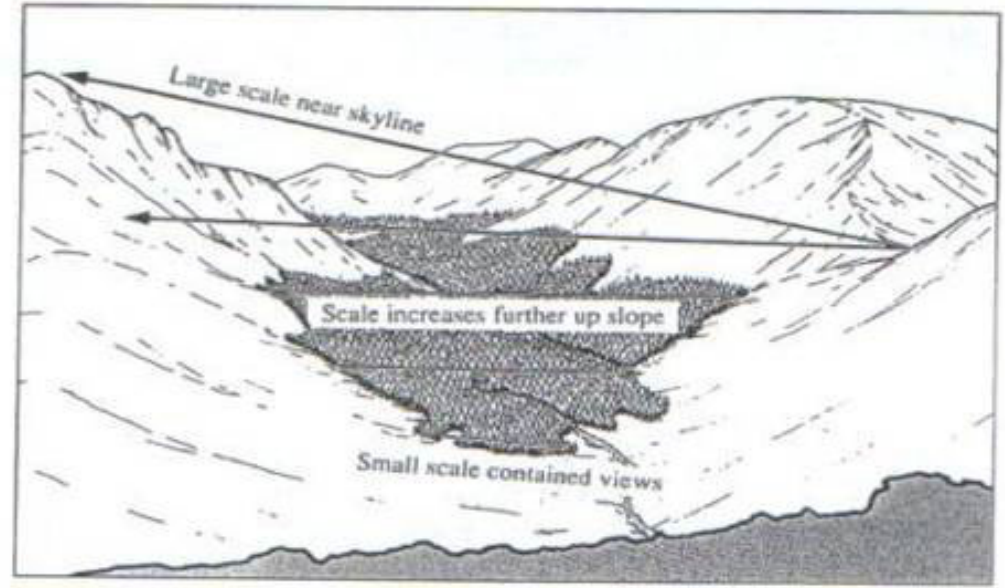

Hálendisvegir – sjónræn áhrif og vegstaðall.

- * Vegur sem niðurgrafinn eða fylgir landhæð er um 4,5 m á breidd.
- * Vegur sem er upphækkaður (50-75 cm) er allt að 7-8 metrar með vegfláa.
- * Sjónræn áhrif mismunandi veg-hönnunar var skoðuð og metin.
- * Vegstaðall, hönnunarhraði: 40, 60, 80 km. Því meiri “hraði” því sýnilegri er vegurinn í landslagi = stærri beygjuradíusar.

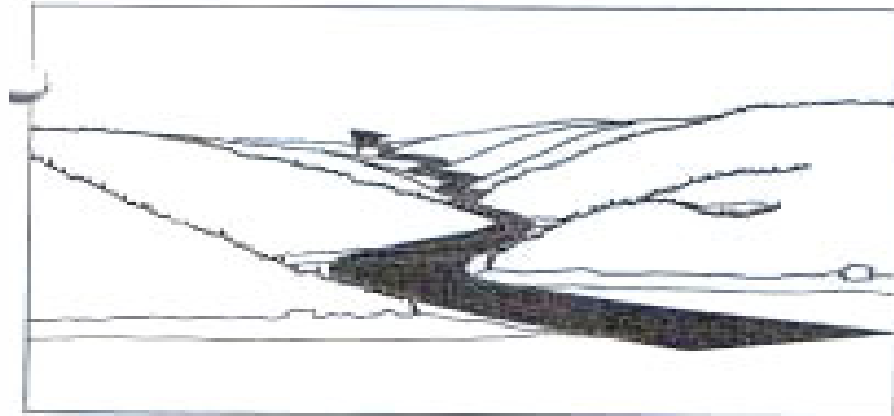
Mismunandi landslagsgerðir hafa áhrif á upplifun vegfaranda.

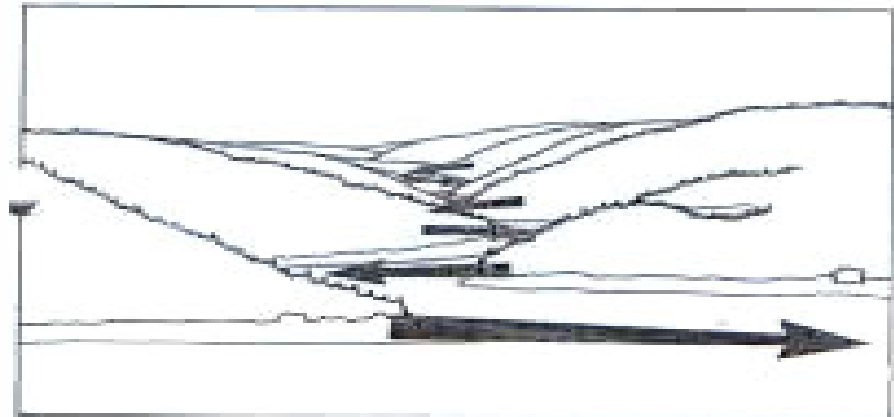
Sjónræn þvingun – Visual force

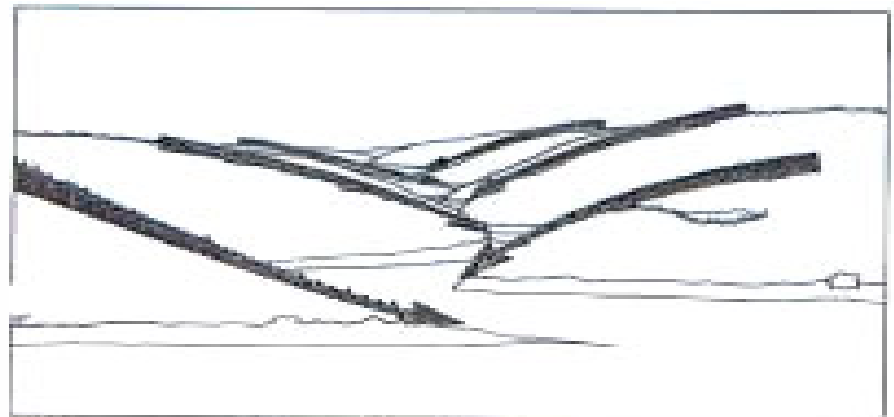
Sjónrænt afl. Hugur og auga svara sjónrænum kröftum eða afli á fyrirsjáanlegann hátt. Á fyrstu myndinni fylgir augað ánni, það leitar upp eftir ánni – eða upp eftir hlíðum dalsins. Augað leitar upp á dalbrúnir. Styrkur sjónræna aflsins fer eftir stærðarkvarða og hversu óreglulegt landformið er.

b. The eye is driven bouncing from one spur to another.

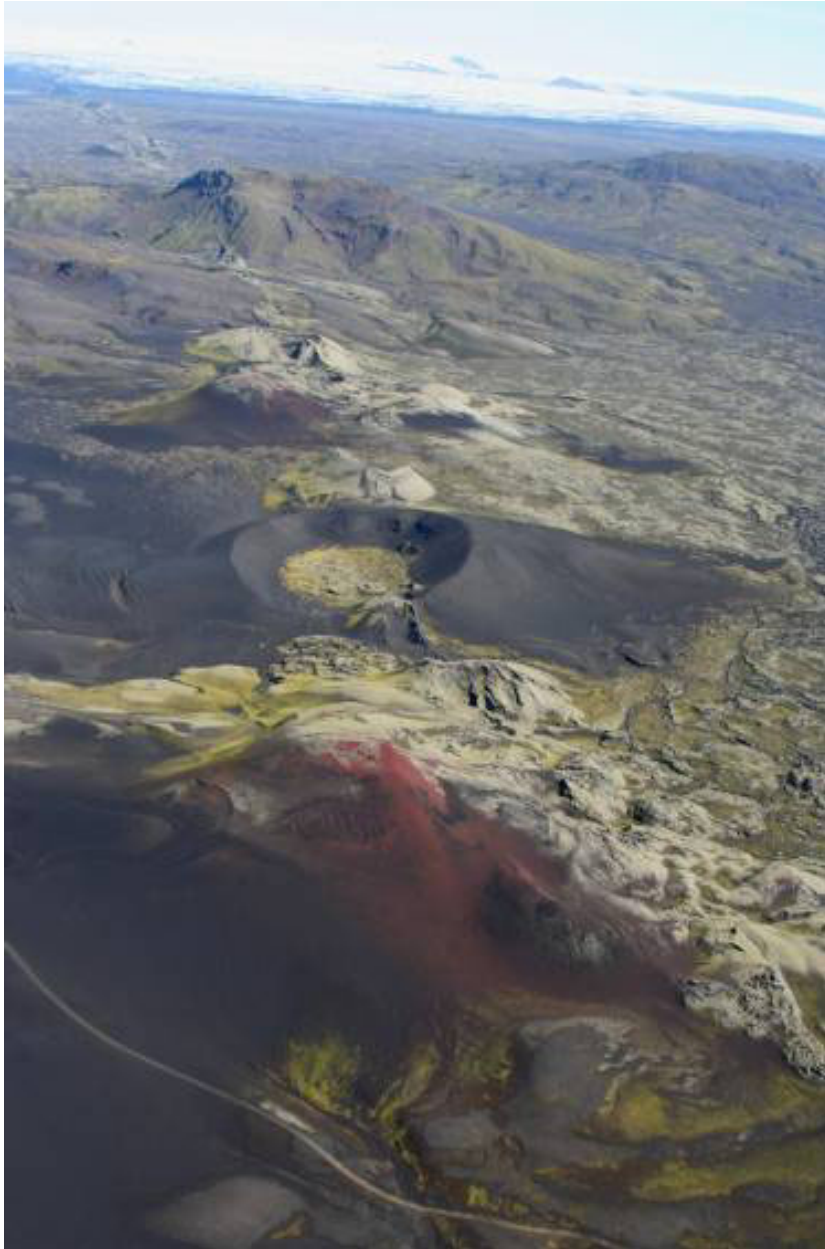

c. The spurs appear drawn together, each into the bay opposite.

d. The eye is drawn stream-ends on the spurs.

Við þökkum fyrir okkur með myndum af Eldborgaröðum

Eldhraun, gígar, melar,
holt, votlendi, víðerni,
sandar